

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ

แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการดำเนินงาน ของกรมควบคุมมลพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการฟื้นฟู คุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย และแผนด้านการควบคุมมลพิษ กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด จัดทำแผน มาตรการ และพัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ติดตามและตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดำเนินการร้องเรียนทุกซ์ ด้านมลพิษ ประสานและดำเนินการเพื่อฟื้นฟูหรือระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน มลพิษและประเมินความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ รวมทั้ง ประสานความร่วมมือกับ ต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศในการจัดการมลพิษ

การดำเนินการกิจดังกล่าวให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร “สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น หุ้นส่วน ความร่วมมือมีส่วนร่วมในการจัดการมลพิษ และประชาชนมีความพึงพอใจ” และเป็นไปตามค่านิยมขององค์กร “ถูกต้อง เป็นธรรม เป็นทีม ทันการณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน” กรมควบคุมมลพิษ จึงให้ความสำคัญกับการ สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกำหนดให้การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็น หนึ่งในกลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ และกำหนดแนวปฏิบัติในการ เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษขึ้น

๒. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษมีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ดังนี้

- (๑) หน่วยงานภาครัฐทั้งภายในและภายนอกกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒) จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) ภาคประชาชน
- (๔) ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิด
- (๕) องค์กรเอกชน
- (๖) สื่อมวลชน

๓. แนวปฏิบัติให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม

กรมควบคุมมลพิษ กำหนดแนวปฏิบัติการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรม ดังนี้

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
<p>๑. การจัดทำนโยบาย แผน และ มาตรการ ด้าน จัดการมลพิษ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - จังหวัด องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชน - ผู้ประกอบการ - ภาคประชาชน 	<p>๑. จัดให้มีผู้แทนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วม เป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการในการ จัดทำนโยบาย แผน และมาตรการด้าน การจัดการมลพิษ โดยพิจารณาตาม ความจำเป็นและเหมาะสม</p> <p>๒. จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็น จากกลุ่มเป้าหมาย <u>หรือ</u> เปิดรับฟัง ความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรม</p> <p>๓. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการควบคุมมลพิษ / คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) ซึ่ง มีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการ <u>หรือ</u> ใช้กลไกการเสนอเรื่องต่อ คณะรัฐมนตรีซึ่งต้องมีการรับฟังความ คิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน การพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อ นโยบายและแผนด้านการจัดการมลพิษ</p> <p>๔. จัดให้มีการเผยแพร่ นโยบาย แผน มาตรการด้านการจัดการมลพิษผ่าน ทางเว็บไซต์ของกรม หรือเฟสบุ๊คแฟน เพจ หรือแอปพลิเคชันที่กรมได้ พัฒนาขึ้น</p>	<p>กำหนดให้กองยุทธศาสตร์ และแผนงาน เป็น ผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอ ผลการติดตามการ ดำเนินงานเปรียบเทียบกับ แนวทางปฏิบัติที่ กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ</p>
<p>๒. การกำหนด มาตรฐานคุณภาพ สิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - องค์กรเอกชน - เครือข่ายภาค ประชาชน 	<p>๑. จัดให้มีผู้แทนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วม เป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการในการ พัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพ สิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาตามความ เหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>๒. จัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับ กำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านทาง เว็บไซต์ของกรม</p>	<p>กำหนดให้กองจัดการ คุณภาพน้ำ/ กองจัดการ คุณภาพอากาศและเสียง/ กองจัดการกากของเสีย และสารอันตราย ซึ่งเป็น หน่วยงานกำหนด มาตรฐานคุณภาพ สิ่งแวดล้อมนั้น ๆ เป็น ผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอ</p>

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
		<p>๔. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการพิจารณาให้ความเห็นต่อการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม</p> <p>๕. จัดให้มีการเผยแพร่มาตรฐานควบคุมมลพิษที่มีผลบังคับใช้แล้ว ผ่านทางเว็บไซต์ของกรม หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจ หรือแอปพลิเคชันที่กรมได้พัฒนาขึ้น</p>	<p>ผลการติดตามการดำเนินงานเปรียบเทียบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ</p>
<p>๓. การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด</p>	<p>- หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น ๆ ประกอบด้วย หน่วยงานอนุญาต หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานวิชาการเช่น สถาบันการศึกษา</p> <p>- เอกชน/ผู้ประกอบการ/เจ้าของผู้ประกอบการ แหล่งกำเนิดมลพิษ</p> <p>- เครือข่ายภาคประชาชน</p>	<p>๑. จัดให้มีผู้แทนกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการในการพัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>๒. จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างมาตรฐาน หรือประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม <u>หรือ</u> จัดให้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบ/ประชาชน ผ่านทางเว็บไซต์ของกรม</p> <p>๓. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการพิจารณาให้ความเห็นต่อการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด</p> <p>๔. จัดให้มีการเผยแพร่มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่มีผลบังคับใช้แล้ว ผ่านทางเว็บไซต์ของกรม หรือเฟสบุ๊ก</p>	<p>กำหนดให้กองจัดการคุณภาพน้ำ/ กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง/ กองจัดการกากของเสีย และสารอันตราย ซึ่งเป็นหน่วยงานกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอผลการติดตามการดำเนินงาน เปรียบเทียบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ</p>

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. การจัดทำรายงาน สถานการณ์มลพิษ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - สถาบันการศึกษา - จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชน - ผู้ประกอบการ - เครือข่ายภาคประชาชน 	<p>แฟนเพจ หรือแอปพลิเคชันที่กรมได้พัฒนาขึ้น</p> <p>๑. จัดให้มีผู้แทนหน่วยงานในกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน/ คณะกรรมการในการจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>๒. จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย หรือ จัดให้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรม</p> <p>๓. ใช้กลไกคณะกรรมการระดับชาติ (คณะกรรมการควบคุมมลพิษ / คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการในการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย</p> <p>๔. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ผ่านเว็บไซต์ของกรม หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจ หรือ แอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับมลพิษซึ่งกรมได้พัฒนาขึ้น</p>	<p>กำหนดให้กองยุทธศาสตร์และแผนงาน เป็นผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอผลการติดตามการดำเนินงานเปรียบเทียบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ</p>
๕. การพัฒนาระบบ รูปแบบและ วิธีการที่เหมาะสม ในการจัดการ มลพิษ	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - สถาบันการศึกษา - จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชน - ผู้ประกอบการ 	<p>๑. จัดให้มีการเผยแพร่คู่มือ องค์กรความรู้ และเทคโนโลยีการจัดการมลพิษ ผ่านทางเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจของกรม</p> <p>๒. จัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ด้านการจัดการมลพิษให้แก่กลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>กำหนดให้สำนัก/กอง/ ศูนย์ ที่ได้พัฒนา/จัดทำคู่มือ องค์กรความรู้ เป็นผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอผลการติดตามการดำเนินงานเปรียบเทียบกับ</p>

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
	- เครือข่ายภาค ประชาชน		กับแนวทางปฏิบัติที่ กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
๖. การจัดการเหตุ ฉุกเฉินจาก สารเคมีและวัตถุ อันตราย	- หน่วยงานภาครัฐ (ใน/นอกกระทรวง) - จังหวัด องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น - องค์กรเอกชน - ผู้ประกอบการ - เครือข่ายภาค ประชาชน	๑. จัดให้มีการให้ความรู้ หรือ จัดให้มีการ เผยแพร่องค์ความรู้ในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจากเหตุฉุกเฉินจาก สารเคมีและวัตถุอันตรายแก่ กลุ่มเป้าหมายตามความเหมาะสม ๒. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลภาพรวมของ การจัดการเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและ วัตถุอันตรายผ่านทางรายงาน สถานการณ์มลพิษของประเทศไทย และรายงานประจำปีของกรม	กำหนดให้กองจัดการกาก ของเสียและสารอันตราย เป็นผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอ ผลการติดตามการ ดำเนินงานเปรียบเทียบ กับแนวทางปฏิบัติที่ กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
๗. การจัดการเรื่อง ร้องทุกข์ด้าน มลพิษ	- ประชาชนผู้ได้รับ ความเดือนร้อนจาก ภาวะมลพิษ - เอกชน ผู้ประกอบการ เจ้าของผู้ประกอบการ แหล่งกำเนิดมลพิษ	๑. จัดให้มีช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ ด้านมลพิษจากประชาชนที่หลากหลาย ๒. จัดให้มีการกำหนดรหัสติดตามผลการ ดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ และการใช้ประโยชน์บัตรประเมินผล การดำเนินงานจัดการเรื่องร้องเรียน ด้านมลพิษจากประชาชนผู้แจ้งเรื่อง ๓. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลภาพรวมของ การจัดการเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ ผ่านทางเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊กแฟนเพจ ของกรม หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้อง กับมลพิษซึ่งกรมได้พัฒนาขึ้น	กำหนดให้กองตรวจมลพิษ เป็นผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอ ผลการติดตามการ ดำเนินงานเปรียบเทียบ กับแนวทางปฏิบัติที่ กำหนดในทุก ๖ เดือน หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
๘. การติดตาม ตรวจสอบ แหล่งกำเนิด มลพิษและบังคับ การตามกฎหมาย	- เจ้าพนักงานควบคุม มลพิษ - เอกชน ผู้ประกอบการ เจ้าของผู้ประกอบการ แหล่งกำเนิดมลพิษ	๑. จัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานของ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ๒. จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยการจัดให้ มีช่องทางการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการใช้	กำหนดให้กองตรวจมลพิษ เป็นผู้รับผิดชอบติดตาม ประเมินผล และนำเสนอ ผลการติดตามการ ดำเนินงานเปรียบเทียบ กับแนวทางปฏิบัติที่ กำหนดในทุก ๖ เดือน

ภารกิจ/งาน	กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วม	กลไกการกำกับติดตาม/ หน่วยงานรับผิดชอบ
		ไปรษณียบัตรสอบถามความคิดเห็นของ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษต่อการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๓. จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลภาพรวมของ การตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษและ บังคับการตามกฎหมายผ่านทาง รายงานประจำปีของกรม หรือเว็บไซต์ ของกรม	หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

(นายประลอง ดำรงค์ไทย)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

วันที่ ๑๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒